

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОСОЮЗ: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVI. Ч. 101. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬЮ ЙОРК. ВІСІРОК, 8-го ТРАВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 8, 1979 No. 101. VOL. LXXXVI.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ ЗУСТРІВСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ І КРАЙОВОЇ РАДИ УККА, ЗАКЛИКАВ ДО УЧАСТИ В МАНІФЕСТАЦІЇ

Нью-Йорк, Н.Й. (В.Л.-щ). — В неділю, 6-го травня ц.р. тут відбулася перша зустріч нещодавно прибулого із союзу конгресменів вільного світу в Україні, довголітнього незламного політв'язня комуно-москвофобів в'язниць Валентина Мороза з представниками Керівних Органів Українського Конгресового Комітету Америки. В. Мороз подякував за привітання і допомогу української спільноти в часі його голодування і перебування у важких в'язничних умовах, закликав до подальшої посиленої праці в користь української вільної України і звільнення з концтаборів Юрка Шухевича, Левка Лук'яненка, Миколи Руденка, В'ячеслава Чорновола і багатьох інших.

Хлібом і сіллю вітав Валентина Мороза при вході до великої конференційної зали адміністративний директор УККА мгр Іван Базарко, підкреслюючи велику радість усієї української діаспори, яка не тільки радіє звільненню Мороза з концтаборів, але й тішиться, що він духово і фізично здоровий і що виявляє бажання й далі, разом із спільнотою української спільноти працювати

(Закінчення на стор. 4)

У Римі терористи збомбардували бюра Християнсько-демократичної партії

Рим, Італія. — У четвер вранці 3-го травня, група крайньо-лівих терористів, які називають себе „червоними бригадами“, вдерлися до головної квартири Християнсько-демократичної партії, збомбардували два поверхи та втекли, вбивши одного поліціянта та важко поранивши двох інших. Немає сумніву, що цей терористичний напад має безпосереднє відношення до передвиборчої кампанії, бо терористи залишили написи на стінах будівлі, що „ми перетворимо ці фальшиві вибори у клясову війну“.

Політичні кола Італії по-

боюються, що цей напад це тільки перша акція терористів у зв'язку з проголошеними виборами до парламенту, які мають відбутися 3-го і 4-го червня ц.р. Президент Італії Джузеппе Саргат та інші політичні лідери гостро засудили напад терористів і видвинули можливість встановлення воєнного стану з уваги на заповіджену ними посилену активність. Як відомо, в березні минулого року „червоні бригади“ були скопчили колишнього прем'єр-міністра Альдо Моро і пізніше вбили його.

„Завдання“ молодих советських публіцистів

Київ. — В Ірпінському Будинку творчості письменників відбулася триденна нарада молодих публіцистів УССР, що її зорганізували Спілка письменників України, Спілка журналістів УССР та ЦК ЛКСМУ. — інформувала кніська „Літературна Україна“. І. Цюпа — голова Комісії нарисів і публіцистики СПУ, промовляючи, розказав про „велике значення публіцистичних жанрів, які є передовим розвідком літератури“, про значення публіцистики в „розвитку соціалістичного

ЗВЕРНЕННЯ

Нью-Йорк, Н.Й. — Зуваги на маніфестацію і зустріч із Валентином Морозом, яка відбудеться тут у суботу, 12-го травня ц.р., Шкільна Рада прохас директорів шкіл Українознавства цього ж дня — припинити навчання в Нью-Йорку і околиці, щоб дати молоді можливість взяти масову участь в цій зустрічі.

ЗСА ЗАСТОСОВУЮТЬ 5 КРИТЕРІЇВ ЩОДО ПОВ'ЯЗАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ІЗ ЗАКОРДОННОЮ ПОЛІТИКОЮ

Вашінгтон. — Минулого тижня заступник державного секретаря Воррен Кристофер, відповідаючи на запити членів Комісії Палати Репрезентантів, заявив, що уряд президента Джиммі Картера застосовує 5 критеріїв-принципів щодо прав людини, коли поважає що справу із загальним веденням закордонної політики. Згадана конгресова Комісія в 1976-му році виготовила Додаток до закону відносно допомоги, який зазначає, що „поліпшення стану прав людини є однією з головних цілей закордонної політики З'єднаних Штатів Америки“.

Речники Білого Дому признали, що Кристофер оприлюднив ці критерії тому, щоб заперечити твердження критиків у Конгресі та серед американського загалу, що, мовляв, теперішній уряд „неспослідовний“ у застосуванні критеріїв щодо прав людини, бо трактує деякі держави різно від інших.

Воррен Кристофер повторив, що Вашингтон використовує різні методи, щоб добитися поліпшення стану прав людини, залежно від країни і обставин. Наприклад, часами американський уряд

(Закінчення на стор. 4)

Сенатор Рібікоф не кандитуватиме на четверту каденцію

Вашінгтон/Гартфорд. — Демократичний сенатор Абрагам А. Рібікоф із Коннектикуту заявив минулого четверга, 3-го травня, що в 1980 році не кандитуватиме на четверту 6-річну каденцію до Сенату ЗСА, бо бажає „відпочити і вести порівняльно нормальне життя“.

Рібікоф, який раніше був членом Палати Репрезентантів, губернатором Коннектикуту та членом кабінету президента Джона Ф. Кеннеді, став сенатором 1963-го року. Він належить до ліберальної вітки Демократичної партії й протягом останніх кількох років мав значний вплив у тій партії, серед демократичних законодавців, як теж на політичну ситуацію в стейті Коннектикут.

З уваги на те, що Рібікоф не кандитуватиме в 1980-му році, вже кілька демократів заявили охоту зайняти його місце в Сенаті, а саме: конгресмени Кристофер Додд і Тобі Моффет, як теж Джозеф Ліверман, лідер

Демократичної більшості в стейтовому сенаті. Є також багато можливих республіканських кандидатів в місце Рібікофа, але поки що вони формально ще не заявили свої кандидатури.

У квітні гуртові ціни знову зросли

Вашінгтон. — Департамент праці інформує, що протягом квітня гуртові ціни знову збільшилися, того разу на дев'ять десятих відсотка. Впродовж березня і лютого ці ціни зростали по одному відсотку.

У квітні найбільше зросли ціни на нафтопродукти, зокрема бензину та оливу для огрівання будинків. Натомість ціни на харчові продукти дещо впали.

Урядові економісти та спеціалісти з приватного сектора, хоча вказують, що квітневий зріст в гуртових цінах є найменший в цьому році, то все ж таки підкреслюють, що якщо гуртові ціни зростатимуть подібним

темпом, як в першому кварталі цього року, то ці ціни в кінці 1979-го року зростуть на 11,5 відсотка. Зріст в гуртових цінах передбачає майбутній зріст в роздрібних цінах по крамницях.

Появились перші підсумки всесоюзного перепису населення в СССР

Москва. — Советське пресо-агентство ТАСС поінформувало, що Центральне статистичне управління СССР опублікувало перші підсумки всесоюзного перепису населення. За станом на 17-го січня 1979 року чисельність населення СССР становила 262 мільйони 442 тисячі чоловік. Таким чином, — говориться далі в повідомленні ТАСС, — в порівнянні з до-революційним періодом населення зросло на 99,4 мільйони осіб.

У період між двома переписами — 1970 і 1979 років — приріст відбувся у „стабільному темпі“. У середньому за рік населення збільшилося на 0,92 відсотка, а це вище, як твердить ТАСС, чим у багатьох капіталістичних державах. Для прикладу, советське агентство подас, що у ЗСА населення збільшувалося на 0,85, а у Великій Британії на 0,10 відсотка в рік.

З попередніх підсумків перепису виходить, що тепер зросло населення в східних районах СССР. Це, мовляв, сталося „в результаті економічної політики партії і держави, які звертають особливу увагу на розвиток продуктивних сил цих районів — будівництво БАМ, ряду великих паливно-енергетичних і промислових комплексів, викликали приплив робітників і спеціалістів у Сибір і на Далекій Схід. Помітно зросло, наприклад, населення в Тюменській області, де створені і розвиваються підприємства по видобуванню нафти і газу“.

Очевидно, ТАСС не подас, яким коштом збільшилося населення в цих районах СССР.

Совсти планують вислати військові частини до Афганістану

Вашінгтон. — Речник державного департаменту заявив в середу, 2-го травня ц.р., кореспондентам, що Советський Союз планує вислати до сусіднього Афганістану свої військові частини для допомоги тамтешньому прокомуністичному уряду, який не може дати собі ради з антикомуністичними партизанами. В інтерв'ю з кореспондентом ньюйоркського щоденника „Дейлі Ньюс“ неназваний речник Державного департаменту мав заявити, що Адміністрація президента Джиммі Картера переконана, що Советський Союз, помітно великого ризику перетворення війни в Афганістані у „другий В'єтнам“, все одно вишле свої війська до цієї країни, не бажаючи зрезигнувати з впливів і використання тамтешніх баз для тиску на Іран, Пакистан й інші країни в цьому районі. Крім цього СССР не може допустити до упадку уряду президента Нур Могаммеда Тарака з престижних мотивів. Як відомо, мусульманські партизани і члени антикомуністичного руху спротиву є вже сьогодні настільки сильні, що афганістанська армія не може дати собі з ними ради і не може охоронити кільканадцять тисяч советських громадян, які в різному характері, переважно як військові дорадники, перебувають у цій країні. Декілька сот советських громадян уже загинули в наслідок боротьби партизан з

регулярними частинами армії.

Західні розвідки органи інформують, що в Афганістані тепер перебуває біля 3,000 советських військових дорадників, які не тільки займаються переважно прокомуністичною діяльністю, але також керують воєнними операціями проти партизан, а навіть, як твердять французькі кореспонденти, очолюють поліційні станції і допомагають місцевій владі терором змичувати свою владу. „На мій погляд, — заявив речник Державного департаменту, — СССР вже розпочав висилку військових частин до Афганістану“. Військові спеціалісти в Пентагоні відкидають можливість перетворення Афганістану у „другий В'єтнам“ з тієї простої причини, що афганістанські комуністичні правителі і їхні советські протектори вестимуть безоглядну політику й військову акцію, знищуючи безпощадно опозицію, як це було в деяких країнах Африки.

Західні чинники підтверджують, що советські жертви в Афганістані є дуже високими, бо, як подано у звідомленнях, партизани особливо жорстоко розправляються із советськими громадянами, знаючи, яку роль відіграв і відіграє Москва в їхній країні. Як становить до цієї справи займає Вашингтон й інші країни Заходу покищо невідомо.

ЗАКЛИК до всіх членів Українського Народного Союзу та до всіх українців доброї волі

Браття і Сестри!
Завдяки Вашим намаганням постійно пригадувати справу Валентина Мороза перед правлячими колами ЗСА; Завдяки вашій наполегливій праці й нашим молитвам за його звільнення зі советської в'язниці, Валентин Мороз сьогодні є з нами у вільному світі — і він здоровий!

Валентин Мороз передає вам свою подяку й вдячність за ваші заходи в справі його звільнення, і сподівається, що вже незабаром він зможе висловити вам що вдячність особисто.

Інформуюмо вас, що ваш Український Народний Союз взяв на себе повне підкування над В. Морозом так, як ви цього хотіли б, щоб він Головний Екзекутивний Комітет і Головний Уряд це зробив.

Надзвичайно важливо, щоб кожен з вас написав листа до президента Джиммі Картера, до його спеціального асистента в справах крайової безпеки Збігнева Бжезінського, до державного секретаря Сайруса Венса та до ваших сенаторів і конгресменів, висловлюючи вашу радість, вдячність і подяку за їхні заходи у справі звільнення Мороза. Зробіть це сьогодні. Прокажіть тим повідомленням, що українці — це вдячні нарід.

Виславши листи, приготуйтеся до дальшої дії. Наша праця щойно почалася. Ще багато українських дисидентів перебуває у советських в'язницях, а український нарід все ще далі в неволі.

Головний Екзекутивний Комітет
і Головний Уряд Українського
Народного Союзу

Американська преса широко інформує про звільнення В. Мороза

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Після обширних звідомлень крайових телевізійних сіток і радіових станцій про приїзд до ЗСА Валентина Мороза і чотирьох інших дисидентів у наслідок вимини за двох советських шпигунів, передові американські щоденники подали довші інтерв'ю з ним, в яких інформують про подробиці його перебування в мордовських концтаборах, про обставини його звільнення та про його погляди й переконання.

Бюра Головної Канцелярії УНІОСОЮЗ не закривалась, починаючи від понеділка, 30-го квітня, коли до Головного Екзекутивного Комітету, зокрема до головного передсідника д-ра Івана Фліса і головного секретаря Володимира Сохана, почали зголюшуватись репортажі і кореспонденти телевізійних станцій і передових газет з проханням улаштувати зустріч інтерв'ю з В. Морозом. І так з понеділка минулого тижня короткі монтажні про Мороза передали телевізійні станції СБіЕс та ЕНБіСі, а ньюйоркський щоденник „Нью Йорк Таймс“ і „Дейлі Ньюс“ опублікували довші статті у своїх виданнях з вівторка, 1-го травня.

В результаті таких же інтерв'ю такі відомі щоденники, як „Вашингтон Пост“ (зі суботи, 5-го травня) і „Чикаго Трибюн“ (з неділі, 6-го травня) опублікували довші статті, в яких з'ясовано головні погляди В. Мороза про правозахисний рух в Україні, про його стримання до усамостійнення України та про переконання Мороза, що це усамостійнення — невідкладне.

Найчастіше газети наголосують наступне твердження Мороза: „Питання самостійності України — це не питання принципу, а питання часу“. Пояснюючи ширше та подаючи деякі специфічні приклади, Мороз вказує, що тоді, коли шестидесятники боролись за збереження української мови, культури, традицій тощо, українські дисиденти 1970-их років поставили питання відокремлення й незалежності України „яко ні невідкладно“.

Крім інформації про Мороза, американські газети також подали деякі факти про Україну та про українську громаду в ЗСА й інших країнах вільного світу. Згадуючи про плани Мороза прийняти пропозиції Гарвардського університету стати викладачем при Українському Науковому Інституті, газети підкреслюють, що цей Інститут уфундувала українська громада коштом понад 3-ох мільйонів доларів. Деякі статті великих щоденників перекладали меншого масштабу газети в різних містах ЗСА.

ЮРІЙ СТЕФАНІК ДОПОВІДАТИМЕ ПРО ОЛЕНУ ТЕЛІГУ

Нью-Йорк, Н.Й. — Редакція „Нашого Життя“ та Об'єднання Українських Письменників вквзіли „Слово“ у суботу, 12-го травня ц.р., в год. 5-й по полудні спільно влаштовують Літературний Вечір, присвячений пам'яті Олени Теліги. Доповідь на тему: „Великий мир Олени Теліги“ прочитає літературний критик Юрій Стефанік, гість з Едмонтону, Канада. У другій частині вечора Лариса Кукрицька і Володимир Лисняк прочитають поезії Олени Теліги.

Повторення доповіді

Юрія Стефаніка відбудеться у неділю, 13-го травня ц.р., у Філадельфій старанням Літературно-Мистецького Клубу і ОУП „Слово“.

ВИСТАВКА О. МАЗУРИКА ПРОДОВЖЕНА

Нью-Йорк, Н.Й. — Мистецька виставка образів мистця Омеляна Мазурика з Парижу, яка відбувається в Галерії ОМУА при 136-2-га есенно, продовжена до середи, 9-го травня включно. Виставку можна відвідувати щоденно від год. 6-8 вечора. Від п'ятниці, 11-го травня твори Мазурика і Арки Оленської-Петришин виставлятимуться у Плас-товому Домі у Філадельфії.

Субота, 12-го травня 1979, год. 1:30 по полудні
**ЗУСТРІЧ В. МОРОЗА З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ
І ГРОМАДЯНСТВОМ В НЬЮ ЙОРКУ**
(Браєнт парк, 6-та евеню і 41-ша вулиця)

